

Szerkesztőség: Deák Ferenc-
utca 2 (Főreáliskolával szem-
ben). Telefon 13-33. Kiadó-
hivatal, kölcsönkönyvtár és
jegytároló: Dugonics-tér 11.
Telefon 306. Nyomda: Petőfi
Sándor-sugárút 1. Telefon
16-34. Előfizetési árak: Egy
hónapra helyben 40000, Buda-
pesten és vidéken 45000 kor.

SZEGED

Hirdetési árak: Félhasabon 1
mm. 500, 1 hasabon 1000 kor.
Szöveggel 50 százalékkal
drágább. Apróhirdetés tíz
szög 2000, jelírási 3000 kor.
Szöveggel közlemények
soronként 10.000, családi érte-
sítés 50.000. Nyilttér és gyász
jelentés 100 %-al drágább.

VI. évfolyam.

Szeged, 1925 április 2, CSÜTÖRTÖK.

75-ik szám.

Hol legyen az egyetem?

A Szeged tegnapi száma részletesen beszámolt Berzenczey főmérnöknek az előadásáról és az annak nyomán kifejlődött vitáról, amely az esetleg épülő egyetem elhelyezésének kérdését véleményünk szerint lényegesen közelebb vitte a megoldáshoz. Teljes döntést a mérnök- és építészegyletnek a felolvasó ülése természetesen még nem hozhatott, de tisztázódtak a nézetek és kifejeződött az a felfogás, hogy a legmegfelelőbb a fölmerült megoldások közül csak az lehet, ha az egyetemet, amennyiben építkezni fogunk, a fogadalmi templom környékén, a Tisza partján, a Rudolf-tér és Gizella-tér közötti területen helyeztük el, ahol a rozszant vityillók-nak a tömkelege már régóta megérett a lebontásra. A felszólalt egyetemi tanároknak a nyilatkozatai azt mutatják, hogy ezt a megoldást kívánja az egyetemnek az érdeke, a kereskedelmi és iparkamara elnöke kifejtette, hogy ezen elhelyezés mellett szólnak a gazdasági szempontok, más felszólalók pedig rámutattak, hogy más megoldási mód választása esetén a város olyan fontos és soha többé vissza nem térő városrendezési alkalmakat mulasztana el, melyeknek elhanyagolása valóságos bűn volna a város jövőjével és az utánunk következő generációkkal szemben.

Mégis úgy érezzük, hogy a tegnapi vita után is közelebb kellene szólni az egyetem elhelyezésének kérdéséről, mert a tapasztalatok, különösen pedig a szegedi tapasztalatok azt mutatják, hogy a népszerű balvéleményeknek igen nagy a vitalitásuk és vannak képtelen tervek, amelyeket kétszer-háromszor is agyon kell ütni, mielőtt végérvényesen meghalának. Legjobb példa erre az egyetem ujszegedi elhelyezésének az ötlete, amelyet *olcsósága* címén addig ajánlottak, míg csak ki nem derült, hogy a *legdrágább* valamennyi között. Nincs se vize, se csatornája, se kövezete, távol van a várostól, egészségtelen, szóval megvannak mindazok az ideális előfeltételei, amelyeket óva el kell kerülni, ha valahol egyetemet akarnak építeni.

Másodrendűen olcsó megoldás az egyetem egy részének, a klinikáknak a Mars-téren való elhelyezése, következésképpen tehát ezzel a tervvel is komolyan foglalkoznak. A szempont, amely a Mars-tér mellett szóba jöhet, ketős. Az egyik a jól ismert szegedi betegség, az *agorafobia*, a tértől való iszonyodás. Valahányszor Szegeden egy építkezési terv fölmerül, mindig beteges ambícióval igyekeznek a szomszédos telektulajdonos érdekeltségek a köztereket beépíttetni. Jön egy vállalkozó, azzal a nagylelkű ajánlattal, hogy épít egy kétemeletes bérházat, — ha a város neki ajándékozza a Stefánia-ligetet. Jön a másik vállalkozó, hajlandó egy kioszk-kávéházzal gyarapítani Szegednek városi jellegét, ha a város odaadja neki a Széchenyi-lérnek egyik parktűkrét. Kitalálja valaki, hogy az állam építsen egy akkora hivatal-palotát Szegeden, hogy elférjen benne a sóhivatal és a tankerületi főigazgató, — mi sem természetesebb, minthogy adjuk oda ennek az épületnek a Rákóczi-teret. Egyetemet akarunk építeni, — mire másra lehetne jó a Mars-tér, ha nem egye'emi célokra?

Tudnivaló ugyanis, hogy a Mars-teret a jó Isten is egyetemi, különösen klinikai célokra teremtette. Ez a másik szempont, amely ennek a megoldásnak a híveit izgatja. Közben van a kenderfonógyár és a többi gyárkémények, amelyek friss thüringiai levegőt szállítanak a kórtermekbe. Köztudomásúlag operációk számára is nagyon előnyös, ha abban a pillanatban, amikor a lést belenyomják valakinek a hasába, a szomszéd kaszárnnyában gyakorlat kedvéért sortűzket roportatnak. A beteg nem hallja ugyan, mert el van altatva, de legalább próbára teszi a professzor idegeit. De ha az operáció nem sikerül, legalább közelben van a katonabanda, hogy mindjárt elfújja a gyászindulót a többi

beteg nagyobb építésére. Ha mindez nem indítja meg az érzékeny szíveket, hogy a Mars-téri megoldás mellett foglaljanak állást, akkor az egyetemet egyenesen bele lehetne építeni a Máv.-nak a rókusai főműhelyébe, hogy a klinikák készen kapják a vasutnak szép sűrű füstjét, némi zakatolással is súlyosbitva. Ez esetben a rókusai tavaknak miázmáit és szunyogkultúráját a zoológiai intézet mindjárt a helyszínén tanulmányozhatná.

Ezekkel a tervekkel és tervtervezésekkel szemben, amelyek szinte azt a véleményt keltik, hogy Magyarországnak nem elég a pesti, kolozsvári és pozsonyi egyetem, hanem külön ujszegedi és rókusai egyetemre is van szükség, aláhuzottan kell leszögezni a három terv közül az egyetlen észszerű megoldásnak a lehetőségét, amely az egyetemet a fogadalmi templom környékére akarja telepíteni. Tudjuk, ennek a tervnek van egy nagy akadály: *házkal kell kisojtítani*. Ettől a gondolatától szokott Szegeden megretenni a város és a közgyőzség egy része egyaránt. Hallatlan gondolat! Pénzt adni egy házért, amelyet le akarnak bontani! Elfeledkeznek róla, hogy esetleg egy félszeg megoldás többé kerül,

mintha radikálisan rendet teremtenek és elfeledkeznek róla, hogy vannak városrendezési feladatok, amelyeket halogatni lehet ugyan, de teljesen elodá'ni nem és minden elmulasztott esztendő (öbbe kerül, mint a megelőző. Mikor rendezze ez a város az árvíz előtti Szegednek ittfelejtkezett emlékét, ha nem most, a fogadalmi templom és az egyetem felépítése idején?

Azt mondják, egyszerre nem lehet az összes szükséges telkeket kisajátítani és megüresíteni lakások lakóit elhelyezni. Teljesen igaz. De az egyetemet se akarják egyszerre, hanem csak évek során, fokozatosan felépíteni. De azért az egy szempontért, hogy a Mars-téren az egész építkezés rögtön megkezdődhessen — ami egyébként sem történik meg —, nem szabad a város és az egyetem érdekében legjobb megoldást elkönnyelműsködni. A Mars-téri közvélemény és vidéke pedig nyugodjék meg abban, hogy a Mars-tér, ha nem jó egyetemnek, nagyon jó lesz piacnak és a tanyai vasút végállomásának, ami szintén igen tisztességes módon emelné a szomszédos telkek értékét. Ha ennek megvalósítása érdekében rohamozzák meg a város tanácsát és a közgyűlést, igen tüdős dolgot cselekszenek.

Rupert a győri választásról.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Rupert Rezső a győri választás eredményével kapcsolatban a következőket mondta: A választás eredménye dicséretére válhat a Kossuth pártnak, mert csaknem mind a három egyenlő szavazatot kapott. Ez nagyon figyelemreméltó esemény, mert tekintetbe kell venni azt a körülményt, hogy az általános választások alkalmával ebben a kerületben a Kossuth-párt nem is állított jelöltet. Figyelembe kell venni azt is, hogy mennyire megváltozott volna az eredmény, ha nem hitették volna el a szavazók nagy részé-

vel, hogy a választást elnöknek módjában van megállapítani, ki kire adta le szavazatát. Figyelemreméltó a többi sok más trükk közül az is, hogy a Németh-párt az ortodox zsidóknak milyen ígéreteket tett. Többek között megjelentek az ortodox rabbinál és megígérték neki, hogy ha a zsidók Némethre szavaznak, akkor a helipiacot a szombati napról egy másik napra teszik, ami pedig az ortodox zsidó kereskedőknek nagy hasznot jelent, mert most szombatokon nem árusítanak.

Megkezdtek a mezőgazdasági hiteljavaslat tárgyalását.

Budapest, április 1. A nemzetgyűlés mai ülését tízenegy óra után nyitotta meg Scitovszky Béla elnök.

Napirend szerint következik a székesfőváros törvényhatósági bizottságának újalakításáról szóló törvény kiegészítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

F. Szabó Géza ismerteti a javaslatot. Rakovszky Iván belügyminiszter: A kereskedelmi és iparkamara, valamint az egyetemek is megtagadták a jelölést, nézetem szerint egész helytelenül. Sajnálja, hogy a tudományos és irodalmi testületek félreértésnek estek áldozatul.

A belügyminiszter felszólalása után a nemzetgyűlés a javaslatot általánosságban elfogadta.

A részletes tárgyalás során az első szakaszhoz Petrovác Gyula több módosítást ajánl.

Rakovszky Iván belügyminiszter elfogadja azt a módosítást, hogy csak az legyen kinevezhető, akinek Budapesten passzív választójoga van.

A nemzetgyűlés ezután a szakaszt Petrovác két módosításával elfogadta.

A többi szakaszokat változatlanul elfogadták. Napirend szerint következett

a mezőgazdasági hitelre vonatkozó törvényjavaslat,

amelyet Erdő-Harrach Tihámér előadó ismertetett és ajánlott elfogadásra.

Bud János pénzügyminiszter: Ez a törvényjavaslat a magyar föld hitelképességének reneszánszát akarja megteremteni. A közvéleményben bizonyos aggályok hangzottak el, mintha valami monopóliumot akarna itt a kormány. Ki kell jelentenem, hogy a kormánynak semmiféle szándéka, sem célja nincs, hogy bármilyen monopóliumot létesítsen. A háború előtt Ausztria, Svájc, Németország és Hollandia voltak azok az államok, amelyekben jelzálogleveleket helyeztek el. Most ezek az államok maguk is a hiteligénylők közé tartoznak és így olyan helyeket kell keresni, ahol van

tőke, amely elhelyezkedést kíván. A helyzet az, hogy megindítjuk az állam részéről a jelzáloghitelt. Tárgyalások vannak folyamatban és reméljük, hogyha ezek sikeresen fognak bevégezni és megvalósul az a szent cél, amelyet ezek szem előtt tartanak.

A vita.

A vita első szónoka Griger Miklós. A kormányok a gazdasági politika terén nem igyekeztek erősíteni a földek termelését és a falu kulturáját. Azt igyekszik bizonyítani, hogy a városban, ahol ma ugyan a kereskedők egy részének rosszul megy, a nagykereskedők könnyen keresik a pénzt, ezzel szemben a falu népe egész nap véres verejtékekkel a földön görnyed. Perhorreszkálja a kormány gazdasági politikáját.

Griger megsértődik.

A szónok ebben a pillanatban rendkívül idegesen rácsap az asztalra és a következőket mondja: — *Neveletlen emberek!*

Ezzel leül és abbahagyja beszédét. A teremben néhány percre kínos csönd támad, melynek Huszár Károly elnök azzal vet véget, hogy az ülést öt percre felfüggeszti.

A képviselők kíváncsian tódulnak Griger felé, aki kimegy a folyosóra. A folyosón többen körülveszik, odasiet Pesthy Pál igazságügyminiszter és megkérdezi Grigertől, hogy miért hagyta abba a beszédét.

Griger ezt válaszolta: Igen csodálkozom azon, hogy akkor, amikor éppen mezőgazdasági kérdésekről beszéltek, a kisgazdák folyton diskurálnak a teremben. Főleg Barla Szabó József beszédem ideje alatt beszélgetett. Neveletlen embereknek nem beszéltek. Elvégre nekem nem kell beszélnem.

A körülálló igyekeztek megnyugtanni Griger Miklóst. Kisvártatva Barla Szabó József átmege a baloldalra, odalép Grigerhez és beszélgetni kezd vele. Amit hallani lehet a beszédből, abból azt lehet következtetni, hogy kapacitálni akarja Gri-